

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Teresa Jaio Rementeria

*Durango,
Bizkaia
(1924-2015)*

Aurkibidea

Biografia

1924an jaio zen [San Roke](#)ko [Ziritzagoikoa](#) baserrian eta bertan bizi izan zen beti baserria bota zuten arte. Aita bertakoa zuen eta ama Larrabetzuko Erkinkokoa. hiru seme-alabetatik gazteena da bera. Umetan zazpi-zortzi urtera arte ospitaleko eskolara joan zen eta gero La Villako eskolara gerrak irten arte. Gerra garaian, auzoko asko bezala, Karrantzan, Torrelavegan, Cartesen... egon zen ebakuatuta. [Durangoko plaza](#)ra joaten zen esnea saltzera. Beti aritu izan da baserriko beharretan.

Zintak

DUR-018

- **Proiektua:** Durangoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Errazti Igartua, Alberto - Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2010-02-25
- **Iraupena:** 74 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elortza, Kepa

Pasarteak

1. Ondo egindako baserria

- **Erref:** DUR-018/002
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:01:00. **Bukatu:** 00:02:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Ondo egindako etxea dela dio, Zumaiako trena trenbidetik bota zuen haizete handian etxeak teila batzuk besterik ez zituelako galdu.

2. Astoarekin ganadu jatekoak ekartzera

- **Erref:** DUR-018/005
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:05:13. **Bukatu:** 00:07:14

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

<p>Auzoan etxe berri asko egin dituzte. Lehen baserri etxeak eta soroak besterik ez zeuden. Etxean lan asko egindakoa da Teresa.</p>

3. Esnea Durangora eta porruak Bilbora

- **Erref:** DUR-018/006
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:07:14. **Bukatu:** 00:10:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Hiru behi zituzten, eta Teresa oso ondo konpontzen zen ganaduekin lanean. Esnea Durangora eramaten zuen, 13 litro egunean. Bilbora ere joaten zen porruak saltzera. Lau baserritar elkarrekin joaten ziren.

4. Esnea saltzen

- **Erref:** DUR-018/008
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:10:56. **Bukatu:** 00:13:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Esnea neurri ezberdinetan saltzen zuten, litro edo kuartilutan.

5. Soroan ganaduakin, ortuan laian

- **Erref:** DUR-018/009
- **Iraupena:** 0:02:39. **Hasi:** 00:13:13. **Bukatu:** 00:15:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Anaia soldadutzan egon zenean. Garia ereiteko lurak prestatzeko lanak. Artoa ereiteko lan gehiago ematen zuen lurak. Laian jardundakoa da Teresa, bera bakarrik ortuko sail txikietan.

6. Ganaduaren jatekoarekin batera etxerako ura

- **Erref:** DUR-018/010
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:15:52. **Bukatu:** 00:18:28

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Baziren laian jarduten ziren baserriak, baina eurek lurra goldatu egiten zuten. Garia erein zuten urte batzuetan, baina lurrak ez ziren onak, eta utzi egin zioten ereiteari. Ganadu jatekotara joaten zenean, etxerako ura ere ekartzen zuen marmitetan.

7. Garoa ebakitzeko sasoia

- **Erref:** DUR-018/011
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:18:28. **Bukatu:** 00:21:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Baserritar denek egiten zuten lan asko. Garoa igitaiarekin ebakitzen zen, baina eurak segaz ebakitzen hasi ziren. Garo-basoak errentan hartuta zituzten. Gurdian ekartzen zuten garoa etxera, behiei ohea egiteko. Iraila izaten zen garoa ekartzeko sasoia.

8. Urte osorako garoa

- **Erref:** DUR-018/012
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:21:00. **Bukatu:** 00:23:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Urte guztirako garoa ekartzen zen. Sabaira jasotzea lan oso gogorra izaten zen. Handik kortara botatzen zen. Sabaiko hautsarekin gaizki ibiltzen zen Teresa. Bere aita hargina zen eta Santa Polinako harrobian egin zuen lan.

9. Morroi eta neskameak

- **Erref:** DUR-018/013
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:23:38. **Bukatu:** 00:25:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Arotzak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:

Aita hargina eta osaba arotza zituen. Larrabetzuko morroi bi izan zituzten baserrian, eta Arratiako neskame bat ere bai.

10. Txerriak; Txorizoak

- **Erref:** DUR-018/014
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:25:54. **Bukatu:** 00:29:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

<p>Hazten zituzten txerri bitik bat saltzeko izaten zen. Oremahaia izandakoan gazitzen zuten urdaia. Zortzi arrobako txerriak hazten zituzten. Txorizoak nola egiten zituzten azaltzen du.</p>

11. Odolkiak

- **Erref:** DUR-018/015
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:29:24. **Bukatu:** 00:31:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Abere-hiltzea

Laburpena:

<p>Txorizoak beti eskuz egin izan dituzte, odolkiak bezala. Odolkien osagaiek azaltzen ditu, arroza tarteetan. Egosi eta 'kiñetu' nola egiten ziren kontatzen du.</p>

12. 'Matxorra' behia susara zegoenean

- **Erref:** DUR-018/018
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:35:49. **Bukatu:** 00:38:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Astoa soroko belar txarrak jaten jartzen zuen, lurrean sartutako laia batera kateatuta. Susara zegoen behi batek, behin batean aita hartu zuen azpian.

13. Gerran ihesi Kantabriara

- **Erref:** DUR-018/019
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:38:05. **Bukatu:** 00:39:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:

Karrantzan egon ziren hilabete batzuk, eta handik Kantabriako Cartes herrira joan ziren. Santurik gabeko eliza batean egon ziren. Esnea ematen zuen behia kendu zieten soldaduek.

14. Kantabriatik bueltan etxea okupatuta eta aita atxilotuta

- **Erref:** DUR-018/020
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:39:45. **Bukatu:** 00:41:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Etiketik alde egin zuten gerran, eta bueltatzerakoan, beraien etxea okupatuta zegoen; hori dela-eta Momotxobekora joan ziren 15 egunerako. Beraien aita atxilotu egin zuten, eta etxean izan zuten Erandioko soldadu bat udaletxera joan zen bere aitaren alde egitera. Etxean zituztenak ateratzea lortu zuten.

15. Elgoibarko ospitalean medikuen beldurrez

- **Erref:** DUR-018/022
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:41:46. **Bukatu:** 00:44:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak

Laburpena:

Ospitaleko eta "La Villa"ko eskoletan ibili zen. Lagunekin loreak harrapatzen zeudela, Teresak izter-hezurra puskatu zuen. Elgoibarko ospitalera eraman zuten sendatzera.

16. Eskolako kontuak

- **Erref:** DUR-018/023
- **Iraupena:** 0:04:00. **Hasi:** 00:44:13. **Bukatu:** 00:48:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

<p>Eskolan neskak eta mutilak aparte ikasten zuten. Eskolara gustura joaten zen, baina batzuetan pase ere egiten zuten, jolas egiteko. Zortzi urterekin hasi eta gerra hasi zen arte joan zen eskolara. Zigor gogorak jasan zituen eskolan.</p>

17. Umetako jolasak

- **Erref:** DUR-018/024
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:48:13. **Bukatu:** 00:51:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Tabaka (tortolosak) zelan jolasten zuen azaltzen du. Nesken jolasa zen. Mutilak "a los baturros" jolasten omen zuten. Sokasaltoan ere jolasten zuten. Panpinak eta pilotak gutxi, baina batzuk izan zituen.

18. Lanera bizikletan

- **Erref:** DUR-018/025
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:51:42. **Bukatu:** 00:54:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Ekonomia eta industria » Industria motak » Erreminta-makinak

Laburpena:

Koinatuak emandako bizikletan joaten zen anaia lanera. Tornularia izan zen anaia. Irabazten zuten diru dena amari ematen zioten. Euskadiko dirua.

19. Karrantza eta Cartesera gerratik ihesi

- **Erref:** DUR-018/026
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:54:38. **Bukatu:** 00:57:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerra hasi zenean, ganaduak tren bagoietan sartuta Karrantzara joan ziren. Handik, Kantabriako Cartes herrira joan ziren. Gerra bertara iritsi zenean, meategietara joan ziren babes bila.

20. Durangoko bonbardaketa

- **Erref:** DUR-018/027
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:57:57. **Bukatu:** 00:59:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Bonbardaketa egunean, etxean zegoen Teresa, familiarekin. Eztandek etxea dardara batean jartzen zuten. Inguruetan kea zen nagusi. San Andresko bidean zegoen karobi batean gorde ziren.

21. Hildako durangarrak

- **Erref:** DUR-018/028
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:59:54. **Bukatu:** 01:01:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:

Durangoko mutil batzuk gerran hil ziren. Beldur handia pasa zuten gerra denboran. Gerrako abioiak Gasteiz aldetik etortzen ziren. Gerra pasa eta gero ere egon ziren soldaduak Durangon.

22. Gerraosteko gari eta arto ehotzeak

- **Erref:** DUR-018/030
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 01:02:16. **Bukatu:** 01:04:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean, Euskadiko diruaren orde ez zuten ezer eman. Dena galdu zen. Arandiako errotara eramaten zuten artoa. Garia Mañarira eraman, eta trukean ogia jasotzen zuten. Oromiñora ere eramaten zuten artoa.

23. Gerraostean ez zuten goserik izan

- **Erref:** DUR-018/031
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 01:04:24. **Bukatu:** 01:06:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gerraostean ez zuten irin faltarik izan. Garia, artoa eta babarrunak eman behar izaten zituzten kupoan. Errazionamenduko ogia eta txokolatea gogoratzen ditu, baina ez zuten goserik izan etxean.

24. Karrantzara eta Cortesera ere aireplanoak

- **Erref:** DUR-018/032
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 01:06:44. **Bukatu:** 01:07:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerra denboran, etxetik kanpo egon ziren pare bat hilabetean.

25. Ura eta arropa garbiketa

- **Erref:** DUR-018/034
- **Iraupena:** 0:03:02. **Hasi:** 01:09:22. **Bukatu:** 01:12:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala

Laburpena:

Udan ez zuten urik izaten etxean. Arropa garbitzera urruti joan behar izaten ziren. Neguan etxe ondoan ondo konpontzen ziren. Etxea garbitzeko erratza erabiltzen zuten.

26. Berbeten ezberdintasunak

- **Erref:** DUR-018/036
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 01:12:29. **Bukatu:** 01:13:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

Inguruko herrietako berbetekin ez du Teresak ezberdintasun handirik igartzen. Larrabetzuko amak 'taloa' esaten zuen, eta aitak iseka egiten zion Durangon 'talue' esaten zelako.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com